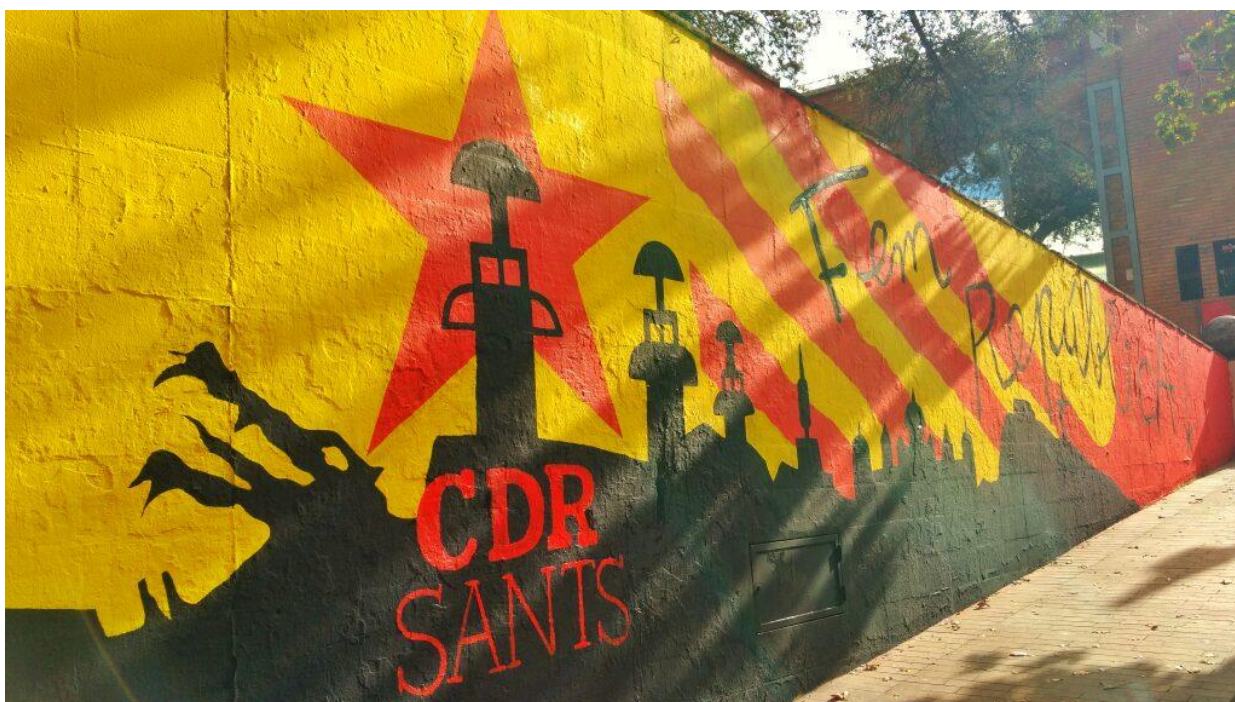




**Nº 7. FEBRER-MARÇ 2018**



## **CONTINGUTS**

- **Presentació [pàg.2]**
- **Unitat democràtica i popular per la República [pàg.6]**
- **Balanç del 21D [pàg. 9]**
- **Ni perdre la fe amb el proletariat, ni esperar miracles [pàg. 16]**
- **La cultura de la no violència i la perspectiva estratègica [pàg.19]**
- **La concepció marxista de l'estat i el debat actual [pàg.23]**
- **El criteri comunista de la crítica i l'autocrítica [pàg.27 ]**
- **Què és i què no és, el feixisme [pàg.31]**

# PRESENTACIÓ



*“El demòcrata (o sigui, la classe mitjana revolucionària) [escriu Karl Marx] surt del pou més apocat tan immaculat com quan hi va entrar innocentment. Amb la seua confiança que la victòria ja està a la cantonada, té més que mai la plena certesa que ell i el seu partit no necessiten principis nous, que els esdeveniments i les circumstàncies li seran favorables.” El proletariat modern es comporta d'altra forma en sortir de les grans proves de la història. Tan gegantins com els seus problemes són els seus errors. Cap pla fermament elaborat, cap ritual ortodox vàlid per a tots els temps, cap cabdill infal·lible li marca el camí que s'ha de seguir. L'experiència històrica és el seu únic mestre, el seu sender cap a la llibertat està envoltat no sols de patiments inenarrables, sinó també d'inenarrables errors. La meta del viatge, l'alliberament definitiu, depèn completament del proletariat, de si aquest aprèn dels seus propis errors. L'autocrítica, la crítica cruel i implacable que va fins a l'arrel del mal, és vida, llum i alè per al proletariat.*

Rosa Luxemburgo

Els primers números de crida comunista tenien caràcter monogràfic. El criteri es va modificar per donar lloc a l'anàlisi de conjuntura i a la tàctica, pensant en l'elaboració d'una **estratègia proletària per**

**l'alliberament nacional i de classe.**

Aquest pas va respondre a la necessitat històrica d'una conjuntura caracteritzada per alteracions sobtades i carregades de lliçons. Però

la nostra no és encara una publicació setmanal, quinzenal o mensual. En general té una periodicitat superior. Això ens obliga a fer anàlisi d'una mirada més ampla.

Aquest número s'inicia amb una resolució del grup promotor, publicada recentment, en la qual, sense entrar en el detall de tot el que ha passat al voltant del debat d'investidura, es volen situar objectius concrets per al nou període polític. És una resolució breu, que s'ha de desplegar en el futur, però que ja ha estat objecte d'algunes crítiques, a les que intentarem respondre amigablement.

La crítica més interessant s'ha produït al voltant de la nostra proposta de **vincular la lluita per la república catalana amb un combat general contra el govern del PP i amb l'objectiu de derrotar la monarquia espanyola**. Per a alguns, això no és realista i insisteixen que l'Estat espanyol és com és i no té sentit voler-lo canviar. El que s'ha de fer, ens diuen, és posar de manifest els seus defectes estructurals i alimentar entre la població la consigna que cal marxar. A la seva manera, ens proposen retornar al Joan Maragall de *l'Oda a Espanya*.

Davant d'aquesta crítica, creiem necessari fer unes matisacions:

La consigna "hem de marxar", pot tenir seguiment emocional, però és insuficient. Anar-se'n d'Espanya no és el mateix que donar-se de baixa d'un partit polític, trencar el carnet d'un equip de futbol o abandonar un grup de WhatsApp. Comporta, ni més ni menys, que fer saltar tot el sistema econòmic i polític espanyol, tal com ara està construït, i això no s'aconsegueix, ni amb una decisió subjectiva ni amb unes quantes mostres de desobediència institucional.

L'experiència històrica mostra com **els grans canvis polítics a l'Estat espanyol solen anar associats a moments que podem catalogar com "crisi d'Estat"**. Només cal recordar com es va proclamar la Segona República i tot allò que va envoltar a la proclamació de la república catalana, el 1934.

Macià no va anunciar la República catalana, ni en 1926 ni posteriorment. Ho va fer justament quan Alfons XIII, que simbolitzava l'Estat espanyol de l'època, acabava d'abandonar Espanya rumb a l'exili. Confluïren llavors dos fets. D'una banda, l'èxit relatiu de les candidatures republicanes. De l'altra, una crisi d'Estat. Va ser aquesta confluència el que va determinar que l'operació prosperés, si bé el desenllaç no va ser el que Macià

desitjava, ja que com sabem, després la República catalana no va quallar i Catalunya va haver de conformar-se amb el reconeixement de la Generalitat republicana.

En recordar aquells moments, no podem deixar d'assenyalar que les candidatures republicanes no van superar el llistó del 50%, com ara tampoc el superen les candidatures nítidament independentistes. Aquesta limitació té les seves conseqüències però no té sentit veure-les com el fet decisiu, com sostenen alguns ara i com molts van mantenir en la legislatura anterior.

**Si l'independentisme superés el llistó del 50%, cosa que certament seria desitjable, l'actitud de l'Estat espanyol no es modificaria necessàriament i, fins i tot, és de preveure que seria més violenta encara.**

Aquesta última conclusió es desprèn de l'esdeveniment de l'**octubre del 1934**. Companys va proclamar la República catalana, gaudint d'una sòlida majoria parlamentària i en una situació de mobilització de masses a la resta d'Espanya, superior, amb escreix, a l'actual. Recordem que va coincidir amb la revolució d'Astúries. No obstant això, l'Estat espanyol de llavors, es

veia molt més fort que quan es va proclamar la Segona República i presumia d'una certa legitimitat democràtica. En aquelles condicions, la República catalana va ser derrotada. Un altre element que també va contribuir a aquesta derrota, fou la política de la CNT, que va mantenir en la passivitat a una part de la classe obrera, menyspreant cínicament la potencialitat revolucionària de la lluita d'alliberament nacional, cosa que, amb altres protagonistes, també hem vist en els esdeveniments recents.

**Al 1936 el Front Popular va guanyar les eleccions i els presos polítics van ser alliberats, l'oligarquia espanyola va arribar aleshores a la conclusió que aquella forma d'Estat ja no li servia i va emprendre una guerra contra la república amb la finalitat d'instaurar un Estat feixista.** Després d'una bany de sang, ho van aconseguir.

**A diferència del 14 d'abril de 1931, la proclamació recent de la República catalana no ha anat precedida d'una crisi d'Estat. Més aviat ha esdevingut el contrari.** Totes les forces propulsores del règim del 78 anaren a una i el rei va prendre la davantera. L'Estat ha seguit al peu de la lletra la seva

funció repressiva i no han existit forces prou grans per impedir-ho.

**És evident que el moviment d'alliberament nacional és actualment el principal element que posa en escac a l'actual Estat espanyol.**

Això, malauradament, l'esquerra espanyola no ho acaba d'entendre. Per aquesta raó, nosaltres insistim, des del primer dia, que la lluita d'alliberament nacional, a més de ser un **objectiu democràtic i emancipador que el proletariat ha de defensar**, sempre ha estat un element clau per a una revolució democràtica a Espanya. Ja ho van anticipar, fa anys, els principals teòrics que es reclamaren del marxisme, des Joaquim Maurin fins a José Díaz, passant per Nin i Joan Comorera.

El segon article és un anàlisi extens de les eleccions autonòmiques recents. Es va escriure als pocs dies de la seva celebració. Es publica íntegrament sense cap afegitó ni modificació. Considerem que avançava molts dels elements que després es sintetitzen en la resolució que inicia la revista i que acabem de comentar.

La resta d'articles tenen a veure amb elements tàctics, amb concepcions estratègiques i amb l'estil de treball. Plantegen qüestions que avui, d'una manera o altra,

formen part del **debat i de la pràctica dels nuclis revolucionaris**. No fem mencions personalitzades, com tampoc les hem fet en les nostres reflexions prèvies al voltant del primer escrit. Volem evitar que algú es pugui sentir agredit, però creiem que els plantejaments queden prou clars en cadascun dels articles i que poden contribuir a que el debat sigui profund i fructífer.

# **Unitat democràtica i popular per la República**



Les eleccions a Catalunya van posar de manifest el rebuig a Mariano Rajoy i el seu cop d'estat constitucional contra l'autonomia de Catalunya. Però malgrat tot, Rajoy manté el control del govern espanyol, gràcies al suport parlamentari èxplicit de Ciutadans i encovert del Partit Socialista Obrer Espanyol que a la vegada li donen una certa legitimitat a Catalunya.

Alguns diputats del Parlament de Catalunya recentment elegits estan actualment a la presó o exiliats i, per tant, veuen escapçada les

possibilitats d'exercir com a diputats.

Tot i que els partits catalans han demanat repetidament negociacions amb Madrid, no hi ha cap raó per creure que Rajoy participi ara en converses de fons. Si el PP treu el geni del xovinisme espanyol de l'ampolla, aquest geni anirà a mans de Ciutadans, i això el deixaria sense coartada política en unes futures eleccions.

El govern espanyol i el poder judicial es neguen a reconèixer la

sobirania del Parlament de Catalunya, mentre mantenen l'article 155 i amenacen de prolongar-lo. De fet, l'endemà de les eleccions, el jutge del Tribunal Suprem, Pablo Llarena, va ampliar els càrrecs de rebel·lió, sedició i malversació de fons públics a un altre tram d'ex càrrecs de la Generalitat. L'autonomia catalana no solament està suspesa sinó que qualsevol acte de desafiament per part del ple del Parlament, fins i tot formal i simbòlic, comportarà més detencions i repressió. No podem descartar, tampoc, la possibilitat que Rajoy convoqui eleccions generals espanyoles, per tal de millorar els seus resultats amb un missatge anticaltà i xovinista espanyol.

Però el desafiament de Rajoy no quallarà a Catalunya, si una majoria activa dels catalans, i en particular els treballadors, estem disposats a no claudicar, situant l'objectiu mínim de restaurar els poders d'un govern autònom i del parlament per donar, després, nous passos endavant.

Fins ara, tanmateix, el fet que una part considerable dels obrers catalans no s'impliqui amb la lluita d'alliberament nacional i que alguns, fins i tot s'oposin a la independència, comporta que encara no s'hagi format un front actiu de resistència a la repressió de Rajoy, amb totes les potencialitats socials

que és possible mobilitzar. Perquè aquestes potencialitats s'activin, caldrà centrar-se en demandes democràtiques més immediates i cooperar amb altres sectors de les classes treballadores de l'estat espanyol.

El Partit Popular, secundat per l'arc judicial reaccionari, la monarquia borbònica, Ciutadans i el PSOE, es nega i es negarà de ple a reconèixer el dret a l'autodeterminació a les nacionalitats que constitueixen l'Estat plurinacional espanyol. Les possibilitats d'un referèndum pactat, són gairebé nul·les. Aquest bloc constitucionalista impulsa i previsiblement imposarà, amb més crueltat encara, les polítiques capitalistes de retallades i austeritat. És vital vincular les reivindicacions democràtiques i la lluita contra aquestes polítiques que han agreujat l'atur massiu, especialment per als joves i els més febles, i empitjoren les condicions laborals, les pensions i els serveis socials.

Només l'expulsió del govern del PP i l'abolició de la constitució monàrquica, poden obrir el camí cap a una solució que permeti als catalans decidir el seu destí i, un cop exercida llur sobirania, decidir si volem o no formar part d'una república federal o confederal, capaç d'unir a pobles lliures i amb peu d'igualtat.

**Tots els treballadors i altres sectors democràtics i populars, tant a Catalunya com a la resta de l'Estat, hem de treballar amb la perspectiva de la proclamació d'una república democràtica, que obligei al Borbó a abdicar i que obri un veritable procés constituent.**

- Visca la unitat de la classe obrera!
- Visca la unitat democràtica i popular!
- Visca la República!
- Visca la terra lliure!

# Balanç del 21D



## INTRODUCCIÓ

En el darrer decenni, molta gent ha estat decebuda per l'obstinada oposició de l'Estat espanyol a millorar el camí de l'autonomia de Catalunya, àdhuc quan les reivindicacions eren moderades. Com s'ha dit moltes vegades, el xoc de trens ja es va produir amb la sentència centralista contra l'Estatut d'Autonomia.

Aquesta accentuació del centralisme ha prosperat en un marc de reestructuració capitalista. En l'àmbit mundial, la tendència actual és reduir els espais d'autonomia financera i política de

municipis, regions i, fins i tot, dels mateixos Estats. Tot plegat forma part de la nova configuració capitalista, en la qual es vol que l'aparell d'Estat en la seva totalitat (municipis i organismes descentralitzats inclosos) actuï com un agent actiu, disciplinat, privatitzador i repressiu al servei de les polítiques econòmiques fons-monetaristes i de la nova tongada de mercantilització que el capital promou per superar la crisi.

Des de la retallada de l'Estatut s'ha viscut un temps d'agitació profunda a Catalunya. Les reivindicacions polítiques, el malestar social i l'anhel de fer realitat la llibertat

nacional han mobilitzat la població. L'independentisme s'ha estès. En fer-ho, ha assolit la pluralitat pròpia de tot moviment d'alliberament nacional i s'ha tornat transversal.

Tot i que les mobilitzacions d'aquests anys han estat impressionants, com era de preveure, el govern central ha girat l'esquena les peticions de negociació. En els darrers mesos ha prohibit qualsevol debat parlamentari vinculat amb la proposta republicana, ha reprimit brutalment el referèndum de l'1 d'octubre, ha acusat de sediciosos als impulsors de la mobilització i els que han reivindicat la sobirania del Parlament de Catalunya i, finalment, ha anorreat les institucions d'autogovern amb la imposició del 155, que fou emprat pel Rajoy per convocar les eleccions il·legítimes.

### **L'INDEPENDENTISME UNITARI I L'OPOSICIÓ PATRIÒTICA AL 155**

Les organitzacions unitàries de masses han tingut una intervenció principal en aquest procés de mobilització i conscienciació nacional. Durant anys, ANC i Òmnium, tot i reconèixer la pluralitat, han posat l'accent sobre la unitat i han

adoptat una actitud decididament contrària a la diversificació confrontada de l'independentisme en diverses branques: la dreta, l'esquerra i l'esquerra radical. Això va propiciar un agrupament independentista que va forçar determinats sectors de la dreta catalanista a posicionar-se de forma nítida i va reforçar la influència de l'independentisme d'esquerres. La legislatura 2015-2017 va ser un bon exponent d'aquesta política.

A les múltiples tendències que han caracteritzat i han donat vida a l'independentisme, cal sumar les d'aquells que, sense reivindicar-se'n, tenen un fort sentiment patriòtic i estan disposats a plantar cara a les agressions que pateix el nostre poble, en especial sobre la seva llengua, cultura... i institucions d'autogovern. Tot plegat s'ha expressat en els darrers mesos al voltant de l'anomenat moviment democràtic contrari al 155.

### **EL MUR QUE IMPEDEIX AMPLIAR, DE MOMENT, EL FRONT REPUBLICÀ**

L'accent nacionalista sobre la independència i la incapacitat per aclarir que assolir-la no comporta obligatòriament una ruptura definitiva amb la resta dels pobles que avui estan sota el domini de l'Estat espanyol, ha alçat un mur artificial

entre l'independentisme existent i els altres sectors patriòtics o susceptibles de ser-ho, que no veuen amb bons ulls que aquesta reivindicació prengui la centralitat política.

El mur s'ha enfortit amb els missatges i teoritzacions d'aquells que, des de suposades posicions d'esquerres, presenten la independència com una alternativa excloent, tot desaprenent que la reivindicació nacional catalana sempre ha incentivat els processos de revolució democràtica a Espanya i que una Espanya veritablement federal o confederal ha de partir necessàriament de la unió voluntària de pobles sobirans. La conquesta de l'autodeterminació, per tant, és un requisit previ a una unió de repúbliques lliures, si així ho volen els pobles.

Durant aquests anys, l'independentisme també ha estat combatut en tots els seus aspectes, pels elements de l'espanyolisme polític, tant de dretes com d'esquerres, molts dels quals el presenten com un moviment reaccionari, carrincló, localista i endarrerit. Aquest ha estat un altre element que ha influït notòriament sobre els partits de l'esquerra catalana que mantenen llaços de cooperació permanent (i sovint de

dependència) amb els partits majoritaris de l'esquerra espanyola. Això ha donat força encara més al mur, que distància a uns i altres.

### **LA RECENT OFENSIVA ESPANYOLISTA**

No podem obviar que el 155 era una maniobra brutal de l'Estat per tal de derrotar l'independentisme. Per una banda, necessitava impulsar un procés repressiu. Per justificar-lo buscava una confrontació violenta que donés legitimitat a les acusacions de rebel·lió i tumult per imputar a partits, organitzacions i dirigents, empresonar arbitràriament i il·legalitzar a determinades formacions polítiques. Per l'altra banda, la convocatòria electoral tenia certes similituds amb altres operacions que, a través d'unes eleccions o un referèndum, s'ha desarticulat un moviment de masses emergent. Només cal recordar com Charles de Gaulle va esmorteir la revolta francesa del 1968 o com Felipe González va superar el moviment contrari a la permanència a l'OTAN.

Aquesta precipitada i il·legítima convocatòria d'eleccions autonòmiques ens va col·locar, doncs, davant d'un doble dilema: com frenar l'agressió espanyolista, desbaratar la seva maniobra i aconseguir el triomf de les forces

democràtiques partidàries d'una república catalana?... i com afavorir l'avanç i l'agrupament de les classes populars i la seva intervenció política davant del greu moment històric que travessem?

El 21 de desembre es decidia el progrés i la continuïtat de la lluita per la república o el triomf electoral de la reacció. Què hagués suposat el triomf de la reacció? Ells mateixos ho van dir: la retallada substancial dels drets nacionals i, fins i tot, de l'esquifit estatut d'autonomia. El desmantellament de moltes de les polítiques de construcció nacional de les últimes dècades. La supeditació plena de l'economia catalana als interessos de la gran burgesia espanyola o espanyolitzada i de les polítiques fonsmonetaristes. La limitació dels drets de manifestació i associació. L'increment de la repressió policial. Però en aquestes eleccions també es tractava d'aconseguir un agrupament de forces i prosseguir un avanç en la lluita d'alliberament nacional i una millora real en la situació de les classes treballadores. Ho hem aconseguit?

### **ELS RESULTATS ELECTORALS**

El primer que cal ressaltar dels resultats electorals és que el PP ha fet el ridícul mentre que l'independentisme ha mantingut la majoria

parlamentària, tot i que la repressió continua i encara hi ha presos polítics. Alliberar-los ara és la reivindicació immediata.

La participació electoral ha estat colpidora. En Rajoy va convocar les eleccions en jornada laboral, esperant que l'increment participatiu permetria derrotar un independentisme que acabava de sofrir un dur revés. Preveia que, enmig de la repressió i la criminalització, l'independentisme no seria capaç de respondre de manera unitària cridant a votar. El tret li ha sortit per la culata: l'increment de votants també ha permès una pujada dels suports de l'independentisme!

Ciudadans creix. Aquest és el canvi més brusc del baròmetre electoral. Al voltant seu s'agrupen molts antics votants del PP, socialistes i comuns. Una part nombrosa de la massa obrera aprova la nota antiindependentista i els vota, seduïda per les propagandes dels grans mitjans de comunicació i atordida per les campanyes d'aquells que durant anys han assimilat l'independentisme amb les retallades, el conservadorisme, la manca de solidaritat i la corrupció. També han recollit el vot útil de l'extrema dreta (que deu n'hi do si es té en compte que només Plataforma

per Catalunya va treure més de 70.000 vots en unes eleccions). La Falange va cridar a votar-los.

Bé que el triomf del president a l'exili no ha estat complet, la seva revifalla ha sorprès molts. Puigdemont s'assegura formalment la restitució com a President de la Generalitat. La seva candidatura ha tingut un bon resultat, tot i ser víctima de les violències i manobres persecutòries escomeses a l'ombra del 155. Aquest resultat dóna oxigen als sectors de l'antiga convergència reagrupats al PDeCAT, tot i que la composició de la candidatura responia a un espai més ampli, que d'una manera o altra també s'haurà d'organitzar.

ERC té un resultat digne, encara que no assoleix l'èxit que alguns esperaven i queda com a tercera força política. La seva representació és clau per restablir al Govern de la Generalitat. L'alenada de multitud del moviment independentista l'han col·locada com un partit de masses, ben organitzat, arrelat en la majoria de municipis i amb suports electorals consolidats.

El PSC-PSOE, malgrat les cabrioles aliances electorals s'estanca. Part del seu electorat tradicional alimenta la bombolla de ciutadans. El seu suport al 155 i la

dependència del PSOE, el mutilen com a partit patriota, tot i que encara és possible comptar amb ell en la defensa d'alguns elements de la construcció nacional de Catalunya; com per exemple, la immersió lingüística, sempre que la seva inclinació espanyolista no es realci més encara.

El comuns són uns dels grans batuts en les eleccions. Es queden per sota del ja apocat resultat de Catalunya Sí que és Pot a l'anterior contesa. L'ur campanya no tenia ni solta ni volta. Personalitzar la dreta amb Puigdemont ha permès a Inés Arrimades, que havia estat la cap de l'oposició, emergir com a oponent de la dreta, quan en realitat era la representant dels sectors més espanyolistes i dretans de la gran burgesia catalana i qui comptava amb més suports entre l'oligarquia espanyola.

La CUP no treu bon resultat, tot i que consolida presència parlamentària. La seva defensa de la república i d'una política d'àmplia unitat davant la reacció espanyolista, han estat correctes. Un altre dels seus encerts fou posar l'accent en la millora de la situació de les classes treballadores; però, malauradament, dos debats i algunes consignes obreristes no resolen la manca d'incidència entre els

treballadors industrials. Aquest és un dels grans dèficits estructurals sobre els quals cal meditar. Per altra banda, sent conscients dels frens imposats per la precipitada convocatòria electoral, tot indica que s'hagués pogut fer alguna cosa més per tal d'eixamplar la base de la candidatura amb sectors provinents de Procés Constituent i Podem Catalunya, entre d'altres.

El PP esdevé la darrera força parlamentària. És el gran perdedor. La seva derrota té un gran significat polític, ja que és el partit que governa l'Estat i qui ha aplicat el 155. Havia presumit d'escapçar la Generalitat de Catalunya i, paradoxalment, ha estat ell el principal escapçat.

### **ACABAR AMB EL 155. ENFORTIR EL FRONT REPUBLICÀ. PER UNA REVOLUCIÓ DEMOCRÀTICA I POPULAR**

Entrem en una legislatura que previsiblement durarà quatre anys i en la que hi ha, per segon cop, una majoria independentista. Com ja vam analitzar en la valoració dels esdeveniments que van envoltar la proclamació de la República catalana, això no significa que la independència sigui imminent. Inicialment, s'haurà de treballar amb un pressupost autonòmic i

rescatar la sobirania sobre les competències estatutàries. Caldrà exigir que la conjuntura serveixi per posar al centre les polítiques progressistes i socials. Fer-ho no ha de significar cap tipus de renúncia. Ans al contrari: cal insistir una vegada i una altra que la consecució de l'alliberament nacional passa per l'organització d'una revolució democràtica i popular.

Les organitzacions de masses, com l'ANC, Òmnium i els Comitès de Defensa de la República (CDR), hauran de tenir un paper de primer ordre en l'organització del subjecte polític d'aquesta revolució. Per això les hem d'enfortir i defensar.

Els resultats electorals, com ja van fer les dues convocatòries de vaga general prèvies, han fet palès que la lluita d'alliberament nacional encara no ha quallat suficientment en els grans nuclis industrials i en determinades barriades de les principals ciutats. També han deixat al descobert la pèrdua d'influència de l'esquerra tradicional als seus feus històrics. Aquesta pèrdua és fruit de la renúncia al treball de base i al seu desconcert polític. Entre uns que no volen (l'esquerra tradicional) que la classe treballadora esdevingui subjectes actius de l'alliberament nacional, i

d'altres (la CUP) que no poden o no saben com fer-ho, Ciutadans té ara un camí lliure mentre que la lluita per la República queda sense uns suports populars dels quals no pot prescindir. Superar aquesta debilitat serà un dels grans reptes dels anys vinents.

L'ofensiva centralitzadora és una aposta de l'Estat espanyol, al servei del Fons Monetari Internacional i de la Unió Europea, encaminada a debilitar les comunitats autònomes i els municipis. El poble català ha de ser la punta de llança contra els intents centralitzadors. Expandir la flama de l'alliberament nacional als pobles sotmesos per l'Estat espanyol és una tasca que cal fer prioritària per tal de construir un ampli front republicà per acabar decididament amb el règim monàrquic.

Com dèiem al començament, l'ofensiva centralitzadora també va de la mà de polítiques capitalistes encaminades a generalitzar l'austeritat, restringir els drets socials i a mercantilitzar-ho tot. **El moviment nacional-popular ha d'esdevenir l'avantguarda de la lluita social. Ha de forjar la unitat internacionalista amb les classes populars de la resta de pobles de l'Estat espanyol.** Sota la dominació política compartim un enemic

comú: l'Estat centralista i monàrquic, dirigit i al servei dels monopolis i dels grups oligàrquics.

# NI PERDRE LA FE AMB EL PROLETARIAT, NI ESPERAR MIRACLES



En el trànsit del proletariat des d'una classe en sí a classe per a sí mateixa, s'han de sobrepassar distintes etapes. Sovint s'ha cregut que aquestes etapes s'assoleix paulatinament si la classe obrera s'organitza en sindicats i té un partit de referència. Però aquesta visió gradual obvia que els partits i els sindicats no estan immunitzats i poden ser influïts per la ideologia burgesa. L'exemple més clar el

tenim a l'Alemanya de començaments de segle passat on, malgrat l'existència de sindicats forts i d'un partit socialdemòcrata en ascens, a l'hora de la veritat, una part important de la classe obrera va quedar a remolc de les polítiques bel·licistes i imperialistes de la gran burgesia. Des de llavors, l'SPD s'ha sentit obligat, per sobre de tot, a comportar-se com a servidor de l'Estat alemany i a demostrar-li

lleialtat. Quelcom similar podem dir del PSOE.

Després de la degeneració de la socialdemocràcia, els comunistes van haver d'organitzar-se a banda, deixant clar que la seva política no era una simple procreació de la socialdemocràcia en els moments incipients. Però mentre els comunistes s'organitzaven i, fins i tot, aconseguien victòries puntuals d'envergadura. El capital no va romandre immòbil i va millorar els sistemes estatals d'opressió i influència ideològica. Es van alimentar noves idees per subordinar la classe obrera i "capturar-la". Des de fa anys, la burgesia dels països capitalistes desenvolupats aconsegueix arribar econòmica, política i ideològicament als sectors superiors de les classes treballadores i posar-les a remolc seu, exaltant llurs instints reaccionaris i instrumentalitzant la socialdemocràcia i els sindicats.

Hi ha, malgrat tot, qui encara imagina que el transit del proletariat a una classe per a sí mateixa es produirà de manera miraculosa i aleshores ja tindrem a l'abast les condicions per fer la revolució. **Com que el miracle no és produeix, molts acaben perdent "la fe" amb la classe obrera o teoritzant**

**alegament que ja no existeix, ni tan sols com a classe en sí.**

La situació de la classe obrera com a classe en sí és propiciada per la lògica del sistema capitalista. Des de l'etapa capitalista inicial, anomenada com a acumulació originària, fins a l'actual, el sistema es reproduïx i s'expandeix, dia a dia. Marx ho explica en *El capital*, tot dient que *"El procés de producció capitalista, considerat en la seva continuïtat, com a procés de reproducció, no reproduïx, doncs, mercaderies solament, ni plusvàlua solament; produeix i reproduïx la relació capitalista mateixa; en un costat el capitalista, a l'altre el treballador assalariat"*.

Aquest treballador assalariat queda subsumit per la dinàmica pròpia del sistema i es veu obligat a competir amb els seus iguals, per tal de poder vendre la seva força de treball, mentre el capitalisme genera un permanent i creixent exercit industrial de reserva.

**Com es poden fer progressar les estratègies revolucionàries "independentment de les influències burgeses"?**

Engels va avançar que el paper revolucionari del proletariat es deriva de l'amalgama de tres factors que convergeixen històricament:

el despertar de la lluita de classes entre la burgesia i el proletariat, l'anarquia en la producció i l'aparició del socialisme científic. Lenin va matisar que si la teoria del socialisme científic no es desenvolupa pel partit, l'acció del proletariat no acaba de transcendir el "sindicalisme" ja que la lluita quotidiana no és suficient perquè adquireixi el seu paper revolucionari.

Per adquirir aquest paper, els elements més avançats del proletariat han d'organitzar-se d'una manera independent i autònoma davant les forces burgeses. Alhora, han de defensar, sense defallir, la unitat de classe contra el seu adversari burgès.

A través del front únic o aliances amb altres classes i estrats (per exemple, contra el tsarisme a Rússia o posteriorment en altres condicions contra el feixisme a Europa i contra la invasió japonesa a la Xina) els comunistes, mentre perseguiu l'emancipació de la classe

obrera, també busquen objectius democràtics puntuals, amb cooperació amb altres. Per fer-ho, és necessari comptar amb una organització que no es deixi seduir per les influències obertament burgeses i capaç de cooperar, a la vegada, amb el diferent. Els "professionals de la revolució", doncs, han de resistir davant els aparells opressius burgesos, s'han d'organitzar de forma independent, apropiant-se dels coneixements històrics i actuals i de les experiències teòriques del socialisme científic i han de ser els més decidits adversaris del sectarisme. Però aquesta activitat no es pot fer fora de la classe, fora de la seva vida i fora de la seva lluita, sinó que ha d'estar connectat amb ella. No es tracta, com ara diuen alguns, d'anar de tan en tan allà on està la classe obrera i visitar-la de manera puntual, enganxant cartells, llançant consignes o portant banderes. **Es tracta d'estar amb la classe obrera, de ser classe obrera, de fer PARTIT PROLETARI.**

# LA CULTURA DE LA NO VIOLÈNCIA I LA PERSPECTIVA ESTRATÈGICA

*Biblioteca Universale*

Domenico Losurdo

## La non-violenza

Una storia fuori dal mito



*Editori Laterza*

**Les formes de lluita van associades a la conjuntura.** Una d'elles, però no l'única, és **la resistència pacífica i la desobediència** (el que no vol dir que es tracti d'una resistència "passiva", com diuen alguns). Aquesta forma d'actuar, de vegades, **se sol associar amb la**

**"estratègia" de la no violència.** En fer aquest pas i situar-la com una qüestió estratègica, ja no se li dóna una abast estrictament conjuntural sinó que l'elevem a forma única de lluita, sigui quina sigui la situació i la correlació de forces;

un criteri que no podem compartir.

El filòsof marxista italià, **Domenico Losurdo**, va publicar, no fa molt, un interessant llibre sobre el tema. El llibre està pensat, fonamentalment, per abordar una conjuntura internacional on l'imperialisme se les empesca totes per tal d'allargar els seus tentacles, però també ens aporta reflexions útils per a la nostra estratègia d'alliberament nacional i social.

Losurdo ens recorda que el debat de la no violència i de la resistència pacífica és tan extens com la mateixa història humana i, com tot, depèn de la situació. L'experiència ens ensenya que no es pot apostar sempre per la resistència pacífica (la mateixa reflexió val per les altres formes de lluita) i menys quan es té davant a algú que es nega a acceptar les teves reivindicacions i a respectar els teus drets amb tots els mitjans al seu abast i, fins i tot, amenaça la teva llibertat i la teva vida. En aquestes tessitura, els éssers humans, per instint natural i també racional, ens defensem. I aquesta defensa normalment requereixen l'ús de formes de lluita que en un primer moment no volíem emprar, però que l'adversari les sol fer servir sense pietat i no ens deixa altra sortida. És, com veiem, un cas de defensa pròpia, no d'agressió.

En el seu anàlisi, Domenico Losurdo posa l'exemple allisonador, de Charles Stearns, una de les figures, com indica, més rigoroses del moviment no violent i abolicionista del segle XIX. Tan accentuat era el seu convenciment que va acabar empresonat en negar-se a formar part de la milícia i pagar la multa corresponent. Però al final, Stearns, com gairebé sempre sol passar, va haver d'enfrontar-se a una pregunta insalvable: "Els seguidors de la no violència poden assistir sense reaccionar a l'expansió de l'esclavitud? Poden veure com fereixen i maten als que intenten oposar-se a ella?"

Finalment, Stearns, va respondre l'interrogant, justificant la violència i, fins i tot, l'assassinat, si bé ho va fer amb una línia argumental que no podem compartir de cap de les maneres i que ara no reproduïrem. Si algú té interès en conèixer-la, la trobarà en el llibre que comentem.

Tanmateix, **Losurdo refuta el mite que el marxisme és sinònim de culte a la violència**. Com a exemple cita a Karl Liebknecht, un dels fundadors del Partit Comunista alemany, assassinat amb Rosa Luxemburg. Després d'haver lluitat durant anys contra el rearmament i els preparatius per a la guerra, el van reclutar obligatòriament per l'exercit. Aleshores va enviar a la seva dona i els seus fills una sèrie

de cartes: ***“Jo no penso disparar encara m'ho ordenin. Podran afusellar-me per això”***. Aquest exemple podria ser ampliat amb la conducta de molts altres comunistes durant tots els esdeveniments que envoltaren la Primera Guerra Mundial.

El llibre estudia al detall l'actitud de persones tan admirades per alguns, com Gandhi, que, a diferència del que van fer els comunistes, va ajudar al reclutament militar durant la Primera Guerra Mundial i va participar en la repressió contra els zulus a l'Àfrica, perquè, entre d'altres coses, era una persona amb forts sentiments racistes cap a les persones de pell més fosca que la seva. En coherència amb llur opció militarista, Gandhi va expressar el desig que els seus propis fills s'apuntessin a l'exèrcit i anessin a la guerra.

Però, com tants altres, Gandhi va modificar la seva actitud inicial. Van contribuir-hi diversos factors. Alguns de magnitud internacional, com per exemple, la Revolució d'Octubre i l'agitació comunista a les colònies. D'altres, vinculats amb la realitat de l'Índia. D'aquests últims cal destacar la massacre d'Amritsar, durant la primavera de 1919. Aquesta massacre no només va acabar amb la vida de centenars d'indis desarmats sinó que va comportar una terrible humiliació nacional i racial ja que

s'obliga als habitants de les ciutats rebels a arrossegat-se a quatre grapes com si fossin gossos, per tornar a casa o per sortir-ne. Tot això va fer abandonar als indis el desig de ser acceptats com a membres d'una raça dominant que, veient la seva conducta, van considerar abominable. A partir d'aquell moment, Gandhi va expressar repetidament les seves simpaties pels moviments d'alliberament nacional.

La lluita de Mahatma Gandhi a l'Índia va inspirar a diferents moviments afroamericans pels Drets Civils als EUA. Una de les figures més importants va ser **Martin Luther King**, Premi Nobel de la Pau el 1964.

El moviment liderat per Luther King, si bé optà per la via pacífica, no considerava equiparable la violència de l'oprimit amb la de l'opressor. D'aquesta manera, si bé rebutgen la violència acceptaven el dret a posseir una arma per defensar-se de forma individual.

Losurdo denuncia que s'ha destacat només una faceta de Martin Luther King: la del líder que vol integrar els negres en el somni americà (com deia Obama), mentre que s'oculta la seva vessant antimilitarista i a favor dels drets dels treballadors i aliat dels negres comunistes.

En la segona part de l'obra, Losurdo assenyala la instrumentalització de la cultura de la no-violència per part d'Occident per crear desestabilitzacions en països considerats enemics. Si bé en vida, Gandhi era considerat un personatge sinistre per Winston Churchill o Luther King era investigat per l'FBI per considerar-lo una amenaça, un cop morts se'ls va "santificar i neutralitzar". Dins d'aquesta instrumentalització tenim el cas del Tibet. Occident ha presentat la **Dalai Lama** com "hereu de Gandhi", amagant les seves opinions bel·licistes, el seu suport a la violència i llur subordinació al govern dels EE.UU. Una altra exemple, el tenim amb les denominades "**revolució de colors**" amb què s'ha pres el poder de forma (suposadament) pacífica als països on hi havia governs de poc grat de l'imperialisme i que, fins i tot, han permès justificar agressions militars o donar ales als feixistes.

Tot això ens porta a la conclusió que les diferents manifestacions de la cultura de la no violència s'han trobat amb **la necessitat**

**de distingir entre la violència de l'opressor i la violència de l'oprimit** i s'han manifestat insuficients, per si soles, per acabar amb les opressions nacional i social.

Aparentment, aquesta cultura ha permès darrerament donar la volta a la situació política en alguns països. Però això, només ha estat possible perquè han comptat amb el suport de l'imperialisme.

Encara que aquesta forma de lluita és adequada en determinades conjuntures, com per exemple la que actualment trobem a Catalunya, els seus límits, tard o d'hora s'acaben posant de manifest. D'altra banda, no podem comparar la nostra situació, amb la dels països on s'han imposat les anomenades "revolucions de colors" ja que el seu resultat ha estat possible gràcies al suport de l'imperialisme. En el nostre cas, en canvi, actuem contra un Estat, plenament integrat en la cadena imperialista mundial i disposat a servir dòcilment a l'imperialisme dels EUA.

# LA CONCEPCIÓ MARXISTA DE L'ESTAT I EL DEBAT ACTUAL



**El problema de l'Estat és d'una extraordinària transcendència per a la lluita de classes.** Marx es va proposar abordar-lo de manera monogràfica, però no va arribar a fer-ho tot i que va teoritzar sobre el tema en els seus escrits. Aquest buit s'ha volgut omplir des de les files marxistes, donant lloc, bàsicament, a **dues teories confrontades**. La primera, associada al **leninisme**, considera que l'Estat té un caràcter de classe, que és una eina per a la dominació sobre els oprimits. La segona, vinguda de l'**oportunisme**, contempla la possibilitat de vincular la lluita per la transformació social, amb la transformació de l'Estat, de manera pacífica i legal, com si fos un espai més de confrontació i una trinxera que es

pot remodelar paulatinament i, fins i tot, domesticar.

Aquest debat ha tingut una relació directa amb la qüestió de la **dictadura del proletariat**. La primera visió manté que l'Estat és un poder repressiu: amb el seu exèrcit, policia i sistema judicial; el qual la classe dominant recorre sempre i ho fa de manera especial quan els oprimits es rebel·len. Per aquest motiu considera necessària la destrucció d'aquesta dictadura de la burgesia per supplantar-la per un Estat totalment nou, al servei de la revolució proletària. Aquest Estat proletari és entès per Marx com la "més àmplia democràcia"; com un mitjà per acabar amb la divisió classista de la societat i superar així la necessitat del propi Estat. La

dictadura del proletariat ha de ser doncs un **poder popular**.

Però seria trampós obviar que l'experiència històrica i també l'obra madura de Lenin. Han posat de manifest que aquest procés és més complex i llarg del que en un primer moment s'havia previst, sobretot, si l'esclat revolucionari només progressa inicialment en un territori geogràficament acotat. Les dificultats econòmiques, l'acció continuada de les forces reaccionaries a nivell intern, **la persistència de la lluita de classes en l'àmbit internacional** -fet que va associat a un cercol per part d'estats imperialistes potents i ben armats, disposats a organitzar, fins i tot, una invasió acaben posant en primer pla **la necessitat de la coerció, la cohesió i la disciplina internes**. En aquestes condicions, la revolució triomfant es veu en l'obligació de restaurar dispositius bàsics (exèrcit, policia, justícia, ...) de característiques similars als de l'anterior Estat, tot i que suposadament tenen un tarannà de classe diferent. En el millor dels casos, **s'organitzaria una dictadura del proletariat i dels seus aliats** (dictadura democràtica popular) de durada perllongada, a l'espera de que prosperi la revolució mundial.

Vegem ara, les premisses de la segona opció, que podem associar a la socialdemocràcia clàssica,

premisses que va assentar **Eduard Bernstein**. Des del seu punt de vista, ni l'Estat és un pur instrument de coerció, ni cal la seva destrucció violenta. Considera innecessària doncs la dictadura del proletariat i veu a la República democràtica com la forma més avançada i definitiva d'un Estat que es pot democratitzar si ens ho proposem. **Se substitueix, per tant, la revolució per l'evolució**. No cal esforçar-se molt per veure que aquesta teoria oblida que **els processos democratitzadors tenen uns límits estructurals**, que quan s'intenten traspasar, provoquen la immediata reacció de la classe dominant. L'aterridora experiència del nazisme alemany va qüestionar brutalment l'optimisme de Bernstein, com ell mateix va poder comprovar poc abans de la seva mort. No obstant això, quan els moments crítics desapareixen i l'Estat burgès es comporta d'una manera "educada", dóna joc parlamentari i, fins i tot, deixa caure determinades concessions democràtiques i socials, aquestes teories evolucionistes reapareixen de nou i acaben fent-se hegemòniques dins de l'anomenada esquerra. Es traca d'unes teories que tard o d'hora desemboquen en els simplismes de Bernstein, si bé inicialment solen adoptar formes similars a les que va mantenir Karl Kautsky. Aquesta figura rellevant de la socialdemocràcia alemanya

considerava que l'educació política i l'acumulació de forces eren suficients perquè el proletariat conquistés el poder de l'Estat utilitzant les llibertats legals i constitucionals. Socialisme i democràcia (entesa com a democràcia burgesa) havien d'anar de la mà. Però, com acabem de recordar, aquest respecte a ultrança dels mecanismes democràtic burgesos sol portar a estrepitosos fracassos històrics, ja que només té en compte la cara bonica i maquillada de l'Estat, oblidant la seva veritable cara claustra en el procés aferrissat de reproducció i continuïtat de la relació social capitalista.

Després del **XX congrés del PCUS**, els partits comunistes occidentals majoritaris van intentar obrir una "nova via", que tenia molts punts de contacte amb el kautskisme. Ens referim a "**l'eurocomunisme**" i similars. Si bé l'eurocomunisme, com a tal, ha anat a parar a les escombraries de la història, els seus plantejaments segueixen ben vius, especialment, entre els partits d'esquerra que participen de l'activitat parlamentària. Aquest corrent propugnava un perfeccionament i una democratització institucional i considerava que l'Estat no és únicament un centre repressiu sinó un aparell complex on es resolen conflictes i es plasmen nous valors.

Val a dir que nosaltres acceptàvem que l'Estat, com a mecanisme per a la reproducció de la relació social capitalista, té la capacitat d'actuar en representació no d'un dels capitalistes, sinó de la seva fracció dominant i permet subordinar i emmotllar a les altres fraccions, en la seva lluita comuna contra el proletariat. Compleix determinades funcions econòmiques i és, a la vegada, el lloc on es plasmen, en forma de llei burgesa, les concessions que la classe dominant es veu obligada a fer i, fins i tot, és un mecanisme per garantir el respecte d'aquestes concessions. **Defensar les concessions democràtiques i socials és, certament, una tasca encomiable**, com podem veure ara mateix, quan un dels eixos centrals de la lluita obrera són la defensa del sistema públic de protecció social, la defensa de la sanitat pública, el restabliment de la causalitat en la contractació laboral, els drets sindicals ... , o el respecte de les concessions que s'havien fet a les denominades "comunitats autònomes". Mentre la reacció vol desmantellar o retallar tots aquets drets, **els comunistes lluitem per eixamplar-los i algunes vegades ho aconseguim**. L'Estat, doncs, no actua sempre com desitjaria tal o tal capitalista o tal o tal potència imperialista. Té la seva pròpia dinàmica. Aquesta dinàmica no opera al marge de la lluita de

classes, sinó que en depèn i, en cap cas, comporta la pèrdua del seu caràcter classista sinó que n'és una manifestació. Si acceptem aquest últim punt de vista, arribarem a la conclusió que les teories que va armar l'eurocomunisme, en la pràctica, no deixen de ser un reformisme burgès que, de fet, ja es va iniciar en la l'Alemanya del segle XIX i que van tenir el seu bon moment en construir la carcassa de l'estat benefactor, impulsada per la socialdemocràcia i la democràcia cristiana. Rés d'això ha obert les portes al socialisme. Ans al contrari, ha permès que el capitalisme superés les tempestes desfermades per la lluita de classes.

Des d'un punt de vista dialèctic, doncs, reforma i revolució no són dues alternatives que apareixen com si fossin dues mercaderies

que es poden triar segons les preferències i situacions de cadascú, ni tampoc generen dues estratègies que difereixen entre elles per la "durada" o la "velocitat" del canvi històric que es vol propiciar. De fet, els que opten per una via divertida, calmada i lenta, en lloc de prendre partit per la instauració d'una nova societat, ho fan per la modificació superficial de la vella societat. Encara que podem obtenir conquestes parcials i hem de lluitar per elles, si el capital manté el seu poder, al final, aquesta vella societat no es modifica en benefici al proletariat sinó que ho fa en benefici de la burgesia. La lluita revolucionària, com a estratègia, inclou el moment de la lluita parcial per reformes, però l'estratègia gradualista subordinada a la reforma social, no es una impuls sinó una enganyifa en la lluita per conquerir una nova societat.

# EL CRITERI COMUNISTA DE LA CRÍTICA I L'AUTOCRÍTICA



*(...) hem de tenir presents dos principis: primer, "treure lliçons dels errors passats per evitar-los en el futur", i segon, "tractar la malaltia per salvar el pacient".* **Mao Zedong.** Rectifiquem l'estil de treball en el partit. 1942

Un problema comú a tots els grups i persones és que cometem errors en llur activitat. Els comunistes no som una excepció. Per això, entre els nostres criteris d'actuació incorporem la crítica i l'autocrítica com una eina vital pel nostre treball revolucionari.

Precisament, **l'actitud d'un partit polític o d'un militant comunista davant dels seus errors és un bon baròmetre per avaluar el seu caràcter proletari o no.** Reconèixer de manera sincera l'error, indagar-ne les causes, analitzar les raons que l'han ocasionat, veure en quin context s'ha produït i discutir atentament els mitjans per

corregir-ho, permet millorar la capacitat política i ajuda a no cometre noves falles, tant als que les han comès com als altres.

Encara que molts grups i persones sobre el paper exalten el procés de crítica-autocrítica, en la pràctica no l'empren o ho fan d'una manera retorçada.

Cal recordar, sobretot, que la crítica i l'autocrítica no són un mecanisme de penediment ni una forma de demanar perdó en públic. **Són mecanismes de debat intern, són eines per rectificar.** La crítica, la fa un a l'altre. Entre revolucionaris, s'ha de fer de manera franca, oberta i raonada.

L'autocrítica, en canvi, se la fa un a si mateix (sigui una persona o una organització). Si són els altres els que te la redacten o te la dicten i te la imposen, no és autocrítica, sinó un mecanisme de condemna o un procediment de ridiculització.

D'altra banda, una cosa és la crítica argumentada amb criteris marxistes i una altra, la crítica basada en raonament propis del pensament hegemònic. Aquest segon tipus de crítiques, cal saber separar de les primeres, encara que poden tenir un fort suport entre la gent que ens envolta. Quantes vegades ens han criticat, ens critiquen i ens criticaran per ser comunistes dient que "el comunisme ha fracassat"?

Per millorar l'ús de la crítica i l'autocrítica, intentarem assenyalar diverses desviacions que, veient la situació actual, creiem que cal evitar, ja que ens poden allunyar d'una pràctica correcta i debiliten les potencialitats dels revolucionaris.

### **CRITICAR SENSE INVESTIGAR**

Un dels principals errors prové de llançar crítiques selectives, a la primera de canvi, sense fer abans una investigació exhaustiva i posar etiquetes (oportunista, revisionista, esquerrana, burgès, ...) a tort i a

dret. **Atacar una línia política o una conducta personal amb l'única finalitat d'animar i justificar les desavinences o destruir a l'altre, equival a fer un ús indegut de la crítica** i no permet avançar en la lluita ideològica i en la correcció dels errors. El dany que provoca aquest tipus de desviació no es redueix a un moment de la conjuntura sinó que s'arrossega durant anys, enverinant el debat dels militants, sobretot, entre els d'organitzacions diferents.

### **EL RECONEXEMENT APOCAT DE L'ERROR**

Molta gent s'avergonyeix davant els errors i mira d'encobrir els seus o els d'aquells que li cauen simpàtic o són de la seva colla. Això provoca que l'error original sigui conegut només per un nombre relativament petit de persones que procuren que passi desapercbut, mentre que l'organització política en general i altra gent que lluita, els ignora. **L'actitud sol ser "esperem que ningú s'assabenti del que ha passat i mirem cap un altra banda"**. Aquest proteccionisme selectiu impedeix socialitzar les ensenyances que el reconeixement i l'anàlisi dels errors ens aporten. Ara bé, tot plegat sovint ve de la mà d'una **concepció revengista** dins de l'organització,

consistent en utilitzar els errors per passar contes i depurar a aquells que s'han equivocat quan no són de "la nostre corda", en comptes de debatre com a camarades. Quan impera aquest ambient despòtic, la crítica i l'autocrítica són de difícil aplicació.

### **SUPPRESSIÓ DE LA CRÍTICA**

Una situació extrema és la supressió de la crítica, per evitar que ningú s'enfadi o, fins i tot, amb la convicció de que "els altres no ens han d'ensenyar res". Això demostra una gran arrogància i obre la porta a errors greus i a allò que en diem **"ensopegar dues, tres,... i mil vegades, amb la mateixa pedra"**. Si algun aspecte de la nostra línia política o de la forma d'aplicar-la són erronis, la manera de rectificar-ho es a través del debat. Com hem dit al començament, els efectes positius que pot tenir un ús correcta de la crítica, són evidents. D'altra banda, si la nostra línia és correcta, superarà els reptes i enderrocarà les crítiques injustes que ens poden fer.

### **EL MENYSPREU A LES CRÍTQUES EXTERNES.**

Un altre tipus d'error és ignorar la crítica d'altres organitzacions i col·lectius amb els que podem col·laborar o la crítica de les

masses en general. De vegades, fins i tot, es deprecia a aquells que ens fan la crítica, recordant les acusacions sense fonament, que en altres moments ens poden haver fet. L'argument sempre és reduït a dir: "no val la pena respondre". D'aquesta manera, **no s'accepten les crítiques legítimes i es posen al mateix nivell que les incorrectes.**

Aquest error, pot ser molt perjudicial en una conjuntura com l'actual, caracteritzada per la manca de partit proletari i l'existència de petits nuclis comunistes i revolucionaris, que poden propiciar marcs puntuals o estables de cooperació. Si no som capaços d'aplicar entre nosaltres la crítica i l'autocrítica, difícilment donarem passos sòlids en la lluita ideològica, no avançarem de manera correcta en la política del dia a dia i serà impossible establir marcs més potents d'unitat o d'unificació.

### **AUTOCRÍTICA SURFICIAL**

Una distorsió més subtil és la de fer una autocrítica superficial quan es requereix afrontar el tema amb profunditat. Això és perillós perquè, tot i que dona l'aparença de ser un esforç genuí per corregir errors, no arriba a l'arrel dels problemes.

## **CANVI DE LES LÍNIES SENSE EXPLICACIÓ**

Encara hi ha un altre mal ús de l'autocrítica, que desafortunadament està arrelat: és el de **canviar les línies d'actuació d'amagatotis, sense deixar l'embolcall que s'emprava abans**. Es rectifica, sense dir-ho, perquè és evident que hi ha aspectes de la línia política que els esdeveniments no suporten. Aleshores, canviem tal o tal aspecte tàctic com si rés haguess passat. En lloc d'assumir que algunes de les formulacions anteriors no eren correctes, simplement es presenten les propostes noves, com una continuïtat (i no com una superació) de les

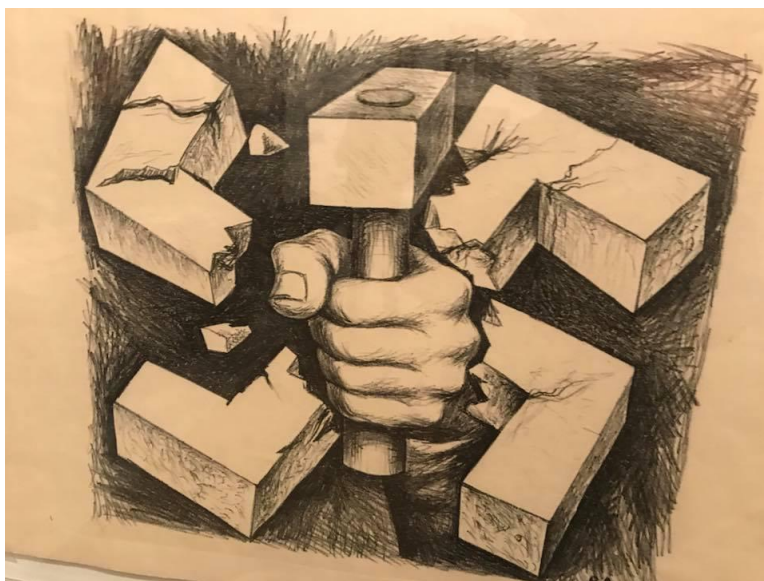
anteriors. Aquesta és, sens dubte, una manifestació de pragmatisme, que dificulta la cohesió i el treball comú.

## **MANIFESTACIONS DE SECTARISME**

Els exemples que hem triat representen errors de molts tipus, però tots ells són, d'una manera o altra, manifestacions de sectaris. I el sectarisme, com ja sabem, obstaculitza la cohesió interna i obstrueix la tasca d'unir al poble.

La unitat no cau del cel. L'ús correcte de la crítica i l'autocrítica, ens ajudarà a construir una unitat genuïna i aleshores el moviment revolucionari avançarà.

## Què és i què no és, el feixisme



La paraula "feixisme" s'utilitza sovint com un insult per referir-se a qualsevol política reaccionària. Fins i tot, la dreta l'empra per estigmatitzar a llurs adversaris que "no respecten la norma establerta".

Però el feixisme és una altra cosa. En un primer moment, va prosperar com un **moviment militaritzat d'extrema dreta**, format per comerciants, professionals, militars... i funcionaris públics perjudicats per la crisi econòmica i per les conseqüències desastroses que la Primera Guerra Mundial va tenir en determinats països.

Aquest moviment va edificar la seva identitat sobre la base de la defensa de la "nació imperial" i la raça, seguint a cegues algun líder

que prometia mà dura per resoldre la crisi i restaurar la "grandesa nacional" que, segons ell, els polítics de la democràcia burgesa, els usurers, els corruptes, els revoltosos i els traïdors havien dilapidat.

Però malgrat la seva base social i la seva terminologia, aquest moviment **no va conduir a les anomenades classes mitjanes al poder**. Va ser aprofitat pels grans grups econòmics, que prèviament l'havien incentivat, per assegurar la seva dominació i aixafar aquells que la desafiaven. **Prohibiren les organitzacions obreres i als partits obrers, empresonaren i assassinaren als seus principals dirigents, imposaren una "neteja ètnica" i van organitzar a la gent d'una manera corporativa per posar-la sota les ordres del partit**

**feixista.** Així es va establir una dictadura despietada del capital monopolista.

Un cop al poder, com sabem, el feixisme va aixafar sense pietat, fins i tot, les formes més limitades de la democràcia parlamentària i, en nom de la política imperial, es va convertir en un agent de primer ordre en l'àmbit internacional, amb una **gran agressivitat bel·licista** que va desembocar en la Segona Guerra Mundial.

Tot això no concorda amb la mala utilització de la paraula feixisme, a la qual estem acostumats en els nostres dies.

Per lluitar contra la repressió, no cal utilitzar aquest adjectiu. Avui en dia, per exemple, tots els estats del món mantenen lleis especials destinades a anul·lar diversos drets democràtics amb l'excusa de la "seguretat nacional" o "l'emergència". Recentment ho hem vist a França. Per altra banda, històricament hi ha hagut una gran quantitat d'actuacions repressives i violentes, legals i il·legals contra la lluita de la classe obrera i d'altres moviments socials, independentment del partit que s'ha col·locat en el poder. Però aquesta no és una especificitat del feixisme, sinó

que forma part de l'**ADN de l'Estat burgès.** Aquesta característica s'accentua últimament com a conseqüència de les polítiques neoliberals.

**Això no vol dir que ara mateix no puguin prosperar alguns dels components que van donar lloc al feixisme** i, fins i tot, progressar forces polítiques amb grans similituds amb aquelles que van enlaïrar Hitler i Mussolini, dedicades, ara per ara, a burxar en els elements més primitius, individualistes i reaccionaris de les masses. Però alhora, també hi ha un ampli sentiment antifeixista del qual, ara no es beneficien les organitzacions obreres, sinó els socialdemòcrates i les dretes, com igualment acabem de veure a França.

Emprar a la lleugera el mot feixisme **dificulta la intervenció de les organitzacions obreres** en la lluita contra el feixisme de veritat. Això, alhora, alimenta la il·lusió de que els partits del sistema que de moment no estan en el govern, prescindiran, en un futur, de les mesures policials i repressives per atacar a la classe treballadora i els moviments polítics contestataris i que, per tant, anant a votar-los, acabarem amb el feixisme.